Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 1.06.2011 www.osw.waw.pl

Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Chodorkowskiego

31 maja Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCz) w Strasburgu opublikował wyrok w pierwszej z czterech skarg złożonych przez Michaiła Chodorkowskiego, byłego właściciela koncernu naftowego Jukos, przeciwko Rosji. Trybunał stwierdził szereg naruszeń konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w trakcie zatrzymania i aresztu Chodorkowskiego, ale nie uznał jednocześnie, że sprawa miała charakter polityczny. Takie rozwiązanie sugeruje, że pozostałe skargi na pierwszy proces wniesione do ETPCz mogą zostać rozpatrzone w podobny sposób. Niewykluczone jednak, że w skardze na drugi proces Trybunał przyzna rację Chodorkowskiemu.

Trybunał dopatrzył się naruszeń art. 3 konwencji (poniżające traktowanie w trakcie procesu) oraz art. 5 (dotyczących zatrzymania i tymczasowego aresztowania) i zasądził na korzyść Chodorkowskiego odszkodowanie od władz Rosji w wysokości 10 tys. euro oraz pokrycie kosztów sądowych w wysokości 14,5 tys. euro. Jednocześnie Trybunał uznał, że nie został naruszony art. 3 w odniesieniu do tymczasowego aresztowania ani art. 18 (granice stosowania ograniczeń praw), stwierdzając, że nie zostały przedstawione niezbite dowody, że sprawa miała charakter polityczny. Wyrok, który prawdopodobnie zostanie zaskarżony przez Rosję, oznacza, że Trybunał faktycznie uchylił się od zajęcia stanowiska w sprawie o charakterze politycznym. Nie należy wykluczać, że po rozpatrzeniu skargi na drugi proces, ze względu na – absurdalny zdaniem obrony – charakter zarzutów (Chodorkowski został skazany za rzekomą kradzież 218 mln ton ropy) Trybunał zajmie bardziej jednoznaczne stanowisko. <MaK, WojK>